

TÜ geoloogiamuuseum
Paljandi tööleht

Vaatleja nimi:	
Koht:	
Aeg:	

Saviranna ja Ülgase fosforiidikaevanduse kirjeldamine

Eesmärk: Paljandi uurimine ja kirjeldamine, geoloogia põhimõistetega tutvumine, Eesti geoloogilise ehituse tundmaõppimine, kivistite tekkimine ja säilimine, Eesti kivistite ehk fossiilidega tutvumine, kaitstavad kivistised

1. Milliste ohuteguritega peab arvestama paljandis liikumisel ja vaatluste tegemisel? Märki ristiga õige

- Paljandid (karjäärid) on varisemisohtlikud, liikuda tuleb ettevaatlikult, töötamise ajal tuleb kanda kiivrit
- Karjäärides ei tohi liikuda ilma loata
- Paljandite (karjääride) seinaga töötades tuleb vaadata üles ja veenduda, et ülal pole lahtisi kive, mis võivad pähe kukkuda
- Paljandites (karjäärides) liikudes veendu, et sinust otse ülevalpool ei töötata ja et allpool olijatele on sinu tegutsemine ja liikumine ohutu
- Paljandis (karjääris) ülal liikudes hoiduge äärest kaugemale, serv võib variseda
- Lendavad linnud võivad reostada töövahendid ja teie riided

2. Leidke paljanditest 2 erinevat kivimit ja vähemalt 1 kivistise, iseloomustage neid lühidalt

Leitud kivim	Lühike iseloomustus (värvus, kõvadus, tunnus)	Nimetus
1		
2		
3		

3. Millisest ürgmandrist lahkes Baltika enne Kambriumi ajastu algust?

- Laurentia
- Siber
- Lõuna-Hiina
- Gondwana

4. Milliste organismide ilmumine tähistab Kambriumi (ja ka Vanaaegkonna) algust:

- hulkraksed vetikad
- toest (skeletti) eritavad selgrootud
- ussilaadsed pehmekehalised organismid
- roomajad (dinosaurused)

5. Eesti fosforiit on tekkinud:

- trilobiitide peakilpidest
- käsijalgsete (brahhiopoodide) karbipoolmetest
- guaanost - linduse ja nahkhiirte väljaheidetest
- planktilistest vetikatest

5. Ülgasel fosforiidi kaevandamisel tekkinud käikude kogupikkus on:

- 850 meetrit
- 4 kilomeetrit